

Корж Юлія Анатоліївна,
студентка 6 курсу навчально-
наукового інституту права та
психології Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач
кафедри господарсько-правових
дисциплін навчально-наукового
інституту права та психології
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
доцент **Нескороджена Л.Л.**

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА ВИРОБНИЧОГО КООПЕРАТИВУ

Актуальність вивчення правового режиму майна членів кооперативу представляється особливо важливою в умовах нестабільної економіки. Численні факти свідчать про те, що громадяни, що створюють кооперативи або вже їх створили, не володіють як правило, знаннями, необхідними для правильної, відповідно до законодавства, організації їхньої роботи. Оскільки навіть в правовій науці немає чіткого розуміння правового режиму майна виробничого кооперативу, існують різні думки щодо його визначення.

В правовій науці склалися різні підходи до розуміння правового режиму кооперативних відносин власності. Деякі автори вважають, що члени кооперативу передають загальним зборам тільки повноваження щодо управління своїм майном, а паї залишаються приватною власністю.[1,с.89]. В літературі також існує думка, що « виробничий кооператив є власником майна як юридична особа, а члени - колективними власниками паю, який вони вносять при вступі та отримують при виході з кооперативу» .[2, с. 140]. Інші науковці підтримують ту думку, що особи, які передали частину свого майна у вигляді пайового внеску, втрачають право власності на нього і відповідно набувають «право на пай, тобто, право на частку в майні кооперативу у вартісному виразі», а кооператив відповідно стає суб'єктом права власності на таке майно. Більш обґрунтованою є остання точка зору, адже члени кооперативу мають право лише на отримання паю при виході (виключенні) з кооперативу та на щорічне нарахування частини прибутку (кооперативні виплати та виплати на паї).

Також єдиних підходів щодо правового визначення режиму майна кооперативів не склалося і у судовій практиці. Наприклад, Господарський суд Севастополя (справа №50200/5/014 від 13 лютого 2008р.) за позовом члена виробничого кооперативу « Горний» про виділення частки майна та встановлення права власності, при постановленні свого рішення керувався нормами не господарського, а цивільного кодексу України, а саме ст.364, і кваліфікував кооперативні відносини власності як спільну часткову власність членів кооперативу [3]. Аналогічну позицію зайняв Господарський суд Вінницької області у рішенні від 9 червня 2008 року по справі 9/27-08 про стягнення заборгованості, в якому режим майна пайового фонду виробничого кооперативу був визначений як « майно спілки співвласників» [4]. Таке ототожнення відносин кооперативної власності зі спільною власністю є неприйнятним у правозастосуванні, але наведені приклади лише свідчать про недоторканість господарсько-правового забезпечення відносин власності у кооперативах та відсутність єдиних підходів при вирішенні майнових спорів, що виникають у кооперативах, на практиці.

На сьогодні і Конституція України і , ЦК України не містять згадки про право колективної власності. А оперують поняттям « право власності юридичних осіб». На відміну від ЦК, ГК України виділяє підприємства колективної власності, до яких відносять виробничі кооперативи, підприємства споживчої кооперації, підприємства громадських та релігійних організацій та інші підприємства, передбачені законодавством.

На підставі вище викладеного, я погоджуюсь з ГК України, оскільки виробничі кооперативи можна назвати підприємством колективної власності.

Відповідно варто вдосконалити господарське та цивільне законодавство, і прийти до єдиного визначення щодо правового режиму майна виробничих кооперативів.

Список використаних джерел:

1. Федорович В. Правові основи створення та діяльності сільськогосподарських кооперативів в Україні/ В. Федорович - Львів : Алас, 1998.-142 с.
2. Сельскохозяйственная кооперация: теория, мировой опыт, проблемы возрождения в России /отв. Ред. И.Н Буздалов.- М.: Наука, 1997.- 226 с.
3. Рішення Господарського Суду міста Севастополя від 13 лютого 2008 року № 5020 електронний ресурс точка доступу http://vg-su.arbitr.gov.ua/docs/28_2152447.html
4. Рішення Вінницького господарського суду від 9 червня 2008 року по справі 9/27-08 електронний ресурс точка доступу http://vg-su.arbitr.gov.ua/docs/28_2152447.html